Een zeer oud gebruik

‘n Sjans (takkenbos) in de ruip (ruif) vinge!

Vroeger waren er in ieder dorp weidefeesten. Als kind en opgroeiende tiener heb ik dat zelf nog meegemaakt. Maar doordat de Duitse bezetting in 1941 alle muziekkorpsen verbood, die geen lid wilden worden van de “Kultur-kammer”, kwam er een einde aan deze feesten.
Het waren gezellige feesten, die meestal door de fanfare, schutterij of een andere vereniging gehouden werden in de zomermaanden.
De jongelui trokken in groepjes, te voet soms, twee of drie dorpen verder om zich daar te amuseren.
Er was een buffet en diverse volksvermakelijkheden, zoals kegelen, rad van fortuin, bed afgooien, hengelen, grabbelton, blikken afgooien, porselein kapot gooien, het raden van het aantal erwten of bonen die in een fles of glazen pot zaten en niet te vergeten het raden van de naam van een pop en een loterij met als hoofdprijs een flinke taart. Tafels en stoelen kende men niet. Men sloeg palen in de grond met daar op een steigerplank of iets dergelijks en klaar was Kees.
Het kegelen was meestal op een “ drèkbaan”, d.w.z. men stak de zoden weg ter breedte van 30 cm, haalde in het midden wat aarde weg, zodat de bal beter in zijn baan bleef. Soms werd een houten baan neergelegd, die nooit precies waterpas was en dus won de gelukkige dan de prijzen.
Tegen de avond begon men op de muziek van de fanfare of harmonie met de reidansen (reijen).
Iedere jongen koos een meisje uit, nam haar bij de hand en sloot zich bij andere bekenden of onbekenden aan, zodat er uiteindelijk een ring rond de kiosk kwam van springende en hossende mensen. Ook ouderen deden hieraan mee.
Dit waren voor de jongelui de ideale plaatsen waar men elkaar voor het eerst ontmoette.

Mijn moeder vertelde dat rond 1900 deze feesten er ook al waren en dat de meeste boerenjongens en meisjes elkaar daar leerden kennen, soms ook op een bruiloft of ander feest.
Had een stel elkaar enige malen stiekem ontmoet en hadden de ouders van het meisje in de gaten dat er een jongen in het spel was, dan moest die komen kennis maken (opdraven), want van het stiekeme gedoe moest men in die tijd niets hebben.

Was een dergelijke boerenjongen van enige dorpen afstand, dan wilde hij graag een goede beurt maken en ging met paard en sjees, of met een paard met rijzadel op stap naar zijn aanstaande schoonouders, want zelfs de loopfiets was toen nog een ongekende weelde.
Meestal trok hij een rijbroek en laarzen aan (al of niet geleend), om zodoende meer indruk te maken.

reidansen

Het paard werd dan in de paardenstal geplaatst en kreeg een bos hooi of klaver in de ruif en de jongen werd uitgenodigd in de salon of “goede kamer” plaats te nemen en na aan alle aanwezigen te zijn voorgesteld, werd hij langzamerhand op de pijnbank gelegd, d.w.z. hem werd het hemd van zijn kont gevraagd, zoals de ouderen zeiden.
Hoeveel staarten (koeien) hebben jullie en hoeveel paarden, varkens, geiten of ander kleinvee?
En hoeveel bunder land is de boerderij groot. En of de aardappels goed hadden opgebracht. Nonchalant werd er gevraagd hoeveel pacht men moest opbrengen, zodat men wist of dit eigendom was of niet. En de arme knul zat in zijn onbevangenheid alles uit school te klappen.
Men had van te voren al geïnformeerd bij de pastoor of andere bevriende boeren of die familie een “gegoede” boer of een “ keuterboer” was en hoeveel kinderen of knechts men had.

Zo werd hij gewogen en als hij te licht bevonden werd, werd hierover niets gezegd, maar was zijn doodvonnis al geveld.
Als hij ‘s avonds naar huis wilde gaan en het paard ging zadelen, vond hij een takkenbos in de ruif in plaats van hooi en dat was het teken dat hij niet gewenst was en beter thuis kon blijven.
Sommige lieten zich niet uit het veld slaan en bleven afspraakjes maken, tegen de wil van de ouders in en zijn dan naderhand toch getrouwd met hun geliefde.
Anderen werd de deur gewezen, maar dat werd niet altijd geaccepteerd, zo vertelde mijn moeder.
Bij haar in het dorp gebeurde het volgende: Een afgewezen minnaar ging samen met enige vrienden wraak nemen. Met een groepje jongens werd op het volgende weidefeest toch weer contact gezocht met dat meisje en haar zussen. De meisjes werden ‘s avonds naar huis gebracht en de jongens kregen een koffietafel aangeboden. Maar tegen het einde verwijderde zich de afgewezen minnaar om even naar het toilet te gaan. Spoedig daarna verliet het gezelschap de boerderij en de volgende dag kwam de boer tot de ontdekking dat die knul zijn grote boodschap achter de voordeur had gedeponeerd. Hij had de paraplubak erop gezet zodat het niet direct opviel.

In het dorpscafé werd vanaf toen de draak met die boer gestoken, want de jongens hadden alles in geuren en kleuren rond verteld.
En die boer heeft nooit meer een takkenbos in de ruif gelegd.

Dré Kickken.